

A1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το κείμενο αναφέρεται στην οικουμενική διάσταση της αρχαίας ελληνικής τέχνης. Μέσω της τέχνης, ο δημιουργός καταβάλλει προσπάθεια να απεικονίσει το πνεύμα, να τιθασεύσει ένστικτα προκειμένου να προσεγγίσει το θείο αλλά και το συνάνθρωπο. Το καλλιτεχνικό δημιούργημα ως θεματοφύλακας της ιστορίας, όχι μόνο κοσμεί αλλά υπογραμμίζει επιπλέον στον πολίτη το χρέος του για συνοχή του κοινωνικού ιστού μέσα στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινότητας. Το έργο τέχνης δηλώνει την επιβολή του λόγου στα πάθη, την αφύπνιση του πνεύματος και την ομορφιά. Συνεπώς η αρχαία ελληνική τέχνη αποτελεί την απαρχή ενδοσκόπησης της αθάνατης δημιουργίας και ανθρώπινης τελειότητας. Είναι υπόβαθρο αναγεννητικής προσπάθειας και έκφρασης ελευθερίας.

B1. Η αρχαία τέχνη θα μένει πάντα πρωτοποριακά επίκαιρη και ζωντανή. Το αρχαίο ελληνικό ιδεώδες εκφρασμένο μέσα από την τέχνη περνά πανανθρώπινα μηνύματα τα οποία σήμερα έχουν παγκόσμια εμβέλεια. Οι αρετές, οι ες αεί συνδεδεμένες με το μέτρο, τον ορθό λόγο, όπως δηλώνεται - μέσα από την ελληνική πλαστική, το αίσθημα της ψυχικής πληρότητας και η ιστορική μνήμη που εγγράφεται στους αρχαίους νόμους. Τα ειρηνευτικά μηνύματα και το ολυμπιακό πνεύμα μετουσιώνονται στους αθλητικούς αρχαίους και μη χώρους. Έτσι ο αρχαίος πολιτισμός ανέκαθεν υπήρξε φάρος στο αδιέξοδο της ανθρώπινης συνείδησης και λειτουργεί ως πυξίδα στην πρόοδο και την αναγέννηση.

B2.α. Η συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο χρησιμοποιεί δυο τρόπους πειθούς: α. επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη με μεταφορικές εκφράσεις, σχήματα λόγου και συναισθηματικά φορτισμένο λεξιλόγιο και β) επίκληση στη λογική του δέκτη με επιχείρημα: «να γιατί η αρχαία τέχνη...ζωντανή» συμπέρασμα «είναι η τέχνη πυξίδα...ελευθερίας» προκείμενες

B2.β.

- Σε κάθε της βήμα η αρχαία ελληνική τέχνη
- Η αυγή του μυστηρίου
- Πνευματικής παλιννόστησης
- Φως του λόγου

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

B3.α.

- ✓ Επίτευγμα: κατόρθωμα
- ✓ Δαμάσει: τιθασεύσει
- ✓ Μετάβαση: πέρασμα
- ✓ Πληρότητα: ολοκλήρωση
- ✓ Ουσιώδεις: θεμελιώδεις

B3.β.

- ✓ Έλλογη: άλογη
- ✓ Κοντά: μακριά
- ✓ Συνοπτικό: διεξοδικό
- ✓ Αιχμαλωτίζει: αποδεσμεύσει
- ✓ Φυσικής: τεχνητής

B4.α.

A. Το ζώο δαμάστηκε από την ελληνική τέχνη πριν ανακαλυφθεί ο τέλειος άνθρωπος

B. Τα πλαίσια μιας πάντα ευνομούμενης και ισορροπημένης πολιτείας διαγράφονται από τον τεχνίτη

G1. Επικοινωνιακό πλαίσιο: προφορική εισήγηση σε ημερίδα του δήμου.

Προσφώνηση: Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνδημότες,

Πρόλογος:

Η διαχρονική αξία της τέχνης στη ζωή του ανθρώπου είναι αναμφισβήτητη, πολύ περισσότερο μάλιστα σε μια εποχή αποπνευματοποίησης και κατίσχυσης του υλιστικού προτύπου. Αποτελεί, λοιπόν, μεγάλη τιμή για εμένα να έχω την ευκαιρία, ως εκπρόσωπος του σχολείου μου, να μιλήσω για το ρόλο της καλλιτεχνικής δημιουργίας στη ζωή του νέου αλλά και για τους τρόπους με τους οποίους αυτή μπορεί να καλλιεργηθεί μέσα από το εκπαιδευτικό σύστημα.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

Α' Ζητούμενο: Η προσφορά της τέχνης στους νέους

Η τέχνη ως αισθητική έκφραση της ζωής, ασκεί ευεργετική επίδραση στους νέους. Επί της ουσίας, η προσφορά της τέχνης έγκειται στην ποιότητα των ιδεών, στην αισθητική συγκίνηση που προκαλεί ο πομπός-καλλιτέχνης αλλά και στην 'ποιότητα' του δέκτη. Με τα μηνύματά της η τέχνη δίνει ερεθίσματα για προβληματισμούς και ενισχύει την κριτική αντίληψη ως αντίδοτο στην πνευματική οκνηρία και τη μαζοποίηση.

Η τέχνη επιδρά θετικά στην ηθική διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου γιατί:

- Οδηγεί στην αυτοκριτική και την κατάκτηση της αυτογνωσίας.
- Ημερώνει ηθικά το νέο, τον συγκινεί αισθητικά.
- Προσφέρει υγιή πρότυπα, ώστε οι νέοι να αποκτήσουν υψηλό αίσθημα ευθύνης και να υιοθετήσουν ιδανικά, όπως η ελευθερία και η δικαιοσύνη, το μέτρο.
- Ο νέος χάρη στην τέχνη, καλλιεργεί την καλαισθησία του, αποκτά δηλαδή υγιή αντίληψη περί του ωραίου, εξευγενίζεται και παρωθείται στη δημιουργία. Βέβαια, η τέχνη αποτελεί και μέσο έκφρασης συναισθημάτων ιδιαίτερα κατά την περίοδο της εφηβείας.
- Γίνεται σύντροφος του νέου σε όλες τις περιπέτειες του βίου του. Μπορεί να ανακουφίσει τις λύπες του, να αμβλύνει τη στενοχώρια του και την αισιοδοξία για το μέλλον.
- Η τέχνη συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση του νέου επισημαίνοντας την κοινή μοίρα των ανθρώπων καθώς όλοι έχουν παρόμοια υπαρξιακά και πανανθρώπινα προβλήματα.
- Τον ευαισθητοποιεί μέσα από την προβολή των σύγχρονων προβλημάτων και αυξάνει την αγωνιστικότητά του για την επίλυσή τους, παρέχοντας οράματα.
- Η γνήσια τέχνη είναι συντελεστής της πολιτιστικής ταυτότητας του νέου καθώς καταδεικνύει τη συνέχεια του έθνους, βοηθά στην τόνωση της εθνικής του συνείδησης, ιδιαίτερα σε μια εποχή πολιτιστικού ιμπεριαλισμού, όπως η σημερινή.

Β' Ζητούμενο: Ρόλος της τέχνης στο σχολείο

Τα παραπάνω προσδιορίζουν την προσφορά-αξία της τέχνης για το σύγχρονο νέο. Επειδή, όμως, τίποτα στη ζωή μας δεν παρουσιάζεται με απόλυτη μορφή, στο σύγχρονο σχολείο ο ρόλος της τέχνης είναι απαραίτητο να αναβαθμιστεί.

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2012

- Τις τελευταίες δεκαετίες, η σύγχρονη εκπαίδευση είναι αρκετά νοησιαρχική και δεν αφήνει στο παιδί πρωτοβουλίες δημιουργικές, ούτε ευκαιρίες για ελεύθερη έκφραση και προβολή του προσωπικού στοιχείου. Αντίθετα, αντιμετωπίζει το παιδί σαν πλάσμα που δεν έχει συναίσθημα και πνευματικότητα, αλλά σαν πλάσμα που διαθέτει μόνο νόηση.
- Το σχολείο οφείλει μέσω της αναβάθμισης των μαθημάτων αισθητικής καλλιέργειας, όπως καλλιτεχνικά, μουσική, λογοτεχνία, να μυήσει το νέο στη γνήσια τέχνη. Έτσι, το παιδί θα κατακτήσει ένα νέο τρόπο όρασης των πραγμάτων, περισσότερο πολυδιάστατο.
- Μέσω των ερεθισμάτων που παρέχει το σχολείο, ο νέος θα αποκτήσει γόνιμη φαντασία και διάθεση να εκφραστεί ελεύθερα ερμηνεύοντας και παράγοντας τέχνη.

Πρακτικά:

- Οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων στο πλαίσιο του σχολείου.
- Επαφή με πνευματικούς ανθρώπους και καλλιτέχνες που θα επισκέπτονται τους σχολικούς χώρους.
- Οργάνωση θεατρικών ομάδων, ρητορικών ομίλων και μουσικών παραστάσεων.
- Παρακολούθηση ποιοτικών θεατρικών παραστάσεων και εκθέσεων ζωγραφικής.
- Τα σχολικά εγχειρίδια να απαντούν στην καλαισθησία και το μέτρο, καλλιεργώντας την αισθητική αντίληψη του νέου καθώς καθημερινά έρχεται σε επαφή μαζί τους.

Επίλογος:

Καταλήγοντας, αγαπητοί συνδημότες, η επαφή των νέων με τον κόσμο των Μουσών, αποτελεί αναντίρρητα όχημα πολιτιστικής και πνευματικής προόδου της σύγχρονης κοινωνίας. Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, όλοι εμείς οι μαθητές με την καθοδήγηση των καθηγητών μας να της δώσουμε το ρόλο που της αξίζει στο εκπαιδευτικό σύστημα. Φυσικά, αρωγός στο πόνημα αυτό θα είναι το Υπουργείο Παιδείας με την απαραίτητη οικονομική και οργανωτική στήριξή του.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.